

**АКТУАЛЬНІ
ПРОБЛЕМИ
ПРАКТИЧНОЇ
ПСИХОЛОГІЇ**

Збірник наукових праць

Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

17 травня 2024 р., м. Одеса

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
STATE INSTITUTION "SOUTH UKRAINIAN NATIONAL PEDAGOGICAL UNIVERSITY
NAMED AFTER K.D. USHYNsky"**

*(Department of General and Differential Psychology,
Department of Psychiatry, Medical and Special Psychology,
Department of Theory and Methods of Practical Psychology)*

MOLDOVA STATE UNIVERSITY

(Department of Psychology)

UNIVERSITY OF THE NATIONAL EDUCATION COMMISSION, KRAKOW

(Institute of Psychology)

VILNIUS UNIVERSITY

(Institute of Psychology)

JOHNS HOPKINS UNIVERSITY

(Department of Psychology & Brain Sciences)

ODESA NATIONAL ECONOMIC UNIVERSITY

(Department of Language and Psychological and Pedagogical Training)

KHARKIV NATIONAL PEDAGOGICAL

UNIVERSITY NAMED AFTER H. S. SKOVORODA

(Department of Psychology)

CLASSICAL PRIVATE UNIVERSITY

(Department of Practical Psychology)

VASYL' STUS DONETSK NATIONAL UNIVERSITY

(Department of Psychology)

ODESA ASSOCIATION OF PSYCHOLOGISTS

**ACTUAL PROBLEMS
OF PRACTICAL PSYCHOLOGY**

Collection of scientific works

International Scientific and Practical Internet Conference

May 17, 2024

Odessa – 2024

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»**

*(кафедра загальної та диференціальної психології,
кафедра психіатрії, медичної та спеціальної психології,
кафедра теорії та методики практичної психології)*

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МОЛДОВИ

(кафедра психології)

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ КОМІСІЇ НАРОДНОЇ ОСВІТИ В КРАКОВІ

(Інститут психології)

ВІЛЬНЮСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(Інститут психології)

УНІВЕРСИТЕТ ДЖОНСА ГОПКІНСА

(кафедра психології та досліджень про мозок)

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(кафедра мовної та психолого-педагогічної підготовки)

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ

(кафедра психології)

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(кафедра практичної психології)

ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

(кафедра психології)

ОДЕСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПСИХОЛОГІВ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Збірник наукових праць

Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

17 травня 2024 року

Одеса – 2024

**ПСИХОЛОГІЧНІ ВИКЛИКИ МОТИВАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ
СТУДЕНТІВ У ПЕРІОД ВОЄННОГО НАПРУЖЕННЯ**

Стеблина А.О., Дідух М.Л.283

ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ ШКОЛЯРІВ ДО НАВЧАННЯ

Плавкова Л.С.285

ПРОЯВ ТРИВОЖНОСТІ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА САМООЦІНКУ У МОЛОДІ

Чекан М.О.289

**ЗНАЧЕННЯ ВПЛИВУ БАТЬКІВ ТА ВЧИТЕЛІВ НА САМООЦІНКУ
ПІДЛІТКІВ**

Урбанович А. П.292

ДИТЯЧИЙ СТРАХ ЯК ОСОБЛИВИЙ ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН

Іванькова А. Г., Денисенко А.О.294

**УСПІШНІСТЬ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ ТА ЇЇ ПСИХОЛОГІЧНІ
ДЕТЕРМІНАНТИ**

Бондар К.В., Денисенко А.О.297

**ПРОЯВ КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЙ МІЖ ДІТЬМИ ТА БАТЬКАМИ ТА
УМОВИ ЇХ ПРОФІЛАКТИКИ**

Павутницька А. С.301

**ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ В СІМ'Ї ТА ЙОГО
ВПЛИВ НА ЕМОЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ**

Кускова О. В., Чебикін О.Я.304

**ВЗАЄМОЗ'ЯЗОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ З УСПІШНІСТЮ В
НАВЧАННІ**

Бєбіна О.М.309

**ПРОЯВИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ В МІЖОСОБИСТІСНИХ
ВІДНОСИНАХ В ОНЛАЙН-СЕРЕДОВИЩІ ПІДЛІТКІВ**

Солод Є.Є.317

Секція V.

**ОСНОВНІ НАПРЯМКИ У РОБОТІ ПСИХОЛОГА-КОНСУЛЬТАНТА У
СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ**

**ПСИХОЛОГІЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ФОРМУВАННЯ
СТРЕСОСТІЙКОСТІ ПІДЛІТКІВ В УМОВАХ ВІЙНИ**

Скалецька Є., О., Карпич І. А.321

**ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ ПОЗИТИВНОЇ
ПСИХОТЕРАПІЇ У ПАЦІЄНТІВ З ПСИХОСОМАТИЧНИМИ
ЗАХВОРЮВАННЯМИ**

Гапатин С.В., Чугуєва І. Є.323

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА СІМ'ЯМ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Овощнікова М., Бабаян Ю.О.325

Висновки із цього дослідження і далі перспективи в цьому напрямі.

Конфлікт – це зіткнення протилежних позицій учасників міжособистісної взаємодії. Виникнення конфліктів між дітьми і батьками детерміноване їхньою приналежністю до різних поколінь, невміння і небажанням сприймати відмінну від власної точку зору, невміння налагоджувати продуктивну комунікацію між собою. Конфлікти між батьками і дітьми негативно позначаються на емоційній атмосфері у сімейному середовищі, деструктивно впливають на психоемоційний стан усіх учасників міжособистісної взаємодії.

Основними умовами профілактики конфліктів між батьками і дітьми є: перегляд батьками свого стилю виховання, способів взаємодії із дітьми; чітка організація побуту, дозвілля батьків і дітей; запровадження у сімейному колі традицій взаємної допомоги батьків і дітей; прояв інтересу батьків до внутрішнього світу дітей, їхніх проблем, турбот, інтересів, захоплень і стану; формування у батьків і дітей уміння слухати одні одних, обґрунтовувати свою позицію; встановлення чіткої системи правил і рекомендацій стосовно поведінки у сімейному колі; демонстрація батьками власного прикладу уникнення чи врегулювання конфліктних життєвих ситуацій.

Література

1. Довбиш Ю. Д. Інноваційні форми роботи в оптимізації батьківсько-дитячих взаємин. Збірник наукових статей студентів спеціальності «Дошкільна освіта». Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя, 2014. С. 33-37.
2. Каткова Т. А., Зотова А. О. Конфлікти між батьками та дітьми: причини та способи їх подолання. *Проблеми сучасної педагогічної освіти*. 2013. №40 (1). С. 177-181.
3. Коновальчук І.М. Умови конструктивної взаємодії батьків і дітей у ситуації конфлікту. Підготовка фахівців у контексті становлення Нової української школи /за заг. редакцією В.Є. Литнєва, Н.Є. Колесник, Т.В.Завязун. Житомир : ФОП «Н.М. Левковець», 2018. У 2-х ч. Ч. I. С. 70-74.
4. Кругла Т. О. Сімейний конфлікт: причини виникнення, попередження, врегулювання. *Медсестринство*. 2017. № 4. С. 71-74.
5. Нагаєв В. М. Конфліктологія: курс лекцій (модульний варіант): навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 198 с.
6. Пірен М.І. Основи конфліктології: навч. посібник. Київ, 1997. 378 с.

ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ В СІМ'Ї ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ЕМОЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ

Кускова О. В., Чебикін О.Я.

*Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(м. Одеса, Україна)*

В сучасному світі родина є найважливішою та фундаментальною одиницею яка формує соціальну структуру, вона є головним носієм цінностей та норм, із чого випливає актуальність та значущість дослідження проблеми психологічного клімату, який формується в сімейному колі, а також його впливу на емоційний розвиток дітей, адже сімейне життя і взаємини між батьками та дітьми створюють психологічне середовище, в якому діти розвивають свою особистість та емоційну сферу. Сім'я створює передумови майбутньої

успішності людини або її невдач, майбутнього щастя, а також можливих перемог чи поразок. Дослідники фіксують тенденцію до пізнішого соціального дорослішання підростаючого покоління. Якщо раніше завершення підліткового віку відносили приблизно до 16 років, то зараз уже до 18, а іноді й до 21-24 років. Отже, вплив батьківської сім'ї на становлення особистості, яка формується, стає більш тривалим за часом.

Враховуючи це, ми у своїй роботі взяли до уваги та поставили мету у визначенні теоретичних основ та практичному застосуванні питань вивчення проблеми психологічного клімату в сімейному колі дитини.

У дослідженні брали участь учні 8-10 класів. Нами були взяті такі методики як : «Дитячо-батьківські відносини підлітків (дроп) (О.А. Карабанова, П.В. Трояновська)» Дослідження було проведено дистанційно, участь у ньому приймали 30 сімей. Діти та батьки брали участь у дослідженні добровільно та у будь-який час могли відмовитися. Усе було і залишається анонімним. Одним з ключових аспектів цієї методики є взаємодія між підлітками та їхніми батьками. Дослідження, проведені О.А. Карабановою та П.В. Трояновською, показують, що в цьому періоді часто виникають конфлікти, пов'язані з неузгодженістю очікувань, розбіжністю в цінностях та недостатнім розумінням одне одного. Підлітки шукають свою автономію та індивідуальність, тоді як батьки залишаються в ролі авторитетів та більш досвідченими у вирішенні проблем. Перша методика дозволяє нам з'ясувати повну та диференційовану картину дитячо-батьківських відносин з погляду підлітків. Вона дає нам змогу побачити формування ставлення до себе («Я-образ»), самооцінку і навіть самосвідомість загалом. Підліток відповідає на питання на спеціальних бланках окремо по відношенню до матері та по відношенню до батька. У бланку це позначається підкресленням відповідного слова у пункті «матір/батько». Друга методика «Аналіз сімейних взаємин» Е. Г. Ейдеміллер (Методика АСВ) призначена для вивчення впливу батьків у вихованні дитини або підлітка та пошуку помилок у батьківському вихованні. Цей опитувальник дозволяє створити простір для вираження емоцій та переживань кожного члена сім'ї, а також виявити підґрунтя конфліктів та шляхи їх вирішення. Дана методика дозволяє діагностувати небажаний, некоректний вплив членів сім'ї один на одного, порушення при виконанні ролей у сім'ї та перешкоди для її цілісності. Це може бути корисним для сімейного консультування або для покращення комунікації та взаєморозуміння між членами сім'ї. Опитувальник АСВ включає 130 тверджень щодо виховання дітей. У нього закладено 20 шкал. Перші 11 шкал відбивають основні стилі сімейного виховання; 12, 13, 17 і 18 шкали дозволяють отримати уявлення про структурно-рольовий аспект життєдіяльності сім'ї, 14 і 15 шкали демонструють особливості функціонування системи взаємних впливів, 16, 19 і 20 шкали - роботу механізмів сімейної інтеграції.

Результати дослідження. Всього приймали участь у дослідженні шістдесят батьків та тридцять підлітків.

Таблиця результатів дослідження за методикою дитячо-батьківські відносини підлітків (ДРОП):

Шкала		б а т ь к и	П	Э	Э Д	С	П Р	К	П А	Т	М	К О Н Т Р	А	О П	Р Н	Н е п о с Р	Н Р	У П Р	Н О Р	В С	Д С	У О
Діагностичне значення						3 - 3	3							3	3					3	3	
№ випробуваног о	Вік, стать																					
1.	15Ж	М	2 9	2 5	2 3	2 9	2 4	9	2 2	2 7	3 0	2 9	2 3	1 4	7	1 5	1 9	2 8	1 3	1 0	7 2	2 7
2.	15Ч	Б	2 6	2 5	1 6	2 4	1 8	7	2 5	2 1	2 8	2 4	2 3	1 4	7	1 5	1 4	2 5	1 8	9 0	1 0	2 7
3.	15Ч	М	2 8	2 5	1 9	2 9	2 3	4	2 6	2 3	2 4	2 9	2 0	1 5	7	2 1	1 8	2 8	1 9	5	1 3	2 1
4.	14Ж	М	2 9	2 3	2 6	2 9	2 1	4	2 7	2 0	2 8	2 1	1 6	1 5	6	1 8	2 0	2 9	1 6	1 0	1 5	2 3
		Б	2 6	2 4	2 6	2 9	2 1	4	2 8	2 0	2 7	1 9	1 5	1 5	6	1 8	2 0	2 9	1 6	1 0	1 5	2 6
5.	15Ч	М	1 9	2 2	2 0	1 7	1 5	1 3	1 7	8	1 5	2 4	1 9	1 0	8	2 6	2 0	1 6	1 4	8	8 1	1 8
		Б	1 8	1 5	1 9	1 8	2 0	1 1	1 8	2 0	1 9	1 7	1 8	7	7	2 1	2 4	2 4	1 7	9 3	1 7	1 8
6	14Ж	М	2 9	2 3	2 3	2 6	2 1	9	2 3	2 3	2 7	2 8	1 7	1 3	1 1	1 7	1 5	2 8	1 8	4 5	1 5	2 3
		Б	3 0	2 3	2 3	2 7	2 3	5	2 4	2 2	2 6	2 6	1 2	1 4	6	1 7	1 2	2 8	1 3	5	1 3	2 2
7.	15Ч.	М	2 6	2 7	1 9	2 7	2 4	4	2 8	1 8	2 4	2 3	1 0	1 4	6	1 2	1 4	2 6	1 3	6 4	1 4	2 9
		Б	2 6	2 7	1 9	2 5	2 4	4	2 8	1 9	2 4	2 3	1 0	1 4	6	1 2	1 4	2 7	1 3	6 4	1 4	2 9
8.	14Ч	М	2 7	2 2	1 9	2 1	2 1	6	2 0	2 0	2 0	2 0	1 9	1 3	6	1 4	1 4	2 3	2 0	9 0	1 0	2 2
		Б	2 5	2 1	1 8	1 9	2 0	7	2 0	2 3	2 1	2 2	1 7	1 3	7	1 3	1 4	2 3	1 7	8	9	2 2
9.	15Ч	М	2 5	2 2	1 6	2 4	1 8	5	2 0	1 7	1 7	1 5	1 3	1 2	6	1 6	1 7	2 4	1 3	6 1	1 1	2 1
		Б	2 5	2 1	1 8	2 0	1 9	5	2 0	1 7	1 8	1 6	1 4	1 2	7	1 8	1 8	2 4	1 4	5 2	1 2	2 1
10.	16Ж	М	2 7	1 8	1 9	2 3	2 0	6	1 9	2 3	2 5	2 6	2 1	1 1	6	1 8	1 0	2 0	1 1	3 3	1 3	1 8
		Б	2 6	1 5	1 5	2 2	2 5	3	2 4	1 2	1 5	9	7	1 1	3	1 3	9	2 3	8 3	1 2	2 4	2 4
11.	15Ж	Б	2 9	2 7	1 9	2 8	3 0	4	3 0	1 9	2 1	1 3	9	1 5	3	1 3	1 4	3 0	7 5	1 5	2 9	2 9

		М	3 0	3 0	2 0	2 9	3 0	4	3 0	2 1	2 5	1 4	9	1 5	3	1 2	1 4	3 0	7	5	1 5	2 9
12.	14Ч	М	2 7	2 0	2 1	2 0	2 0	7	1 8	2 3	2 3	2 2	1 7	1 3	6	1 6	1 9	2 3	1 4	7	1 3	2 2
13.	15Ж	М	2 5	1 6	1 8	2 1	2 2	8	2 5	2 3	2 3	1 8	1 2	1 4	1 0	1 7	1 8	2 3	1 7	4	9	1 9
		Б	2 7	1 8	1 8	2 1	2 3	7	2 5	2 3	2 3	1 8	1 2	1 4	1 0	1 7	1 8	2 2	1 7	4	9	1 9
14.	14Ж	М	2 8	2 8	2 2	2 4	2 2	8	1 9	2 1	2 5	2 7	1 4	1 5	8	1 4	1 8	2 7	1 8	5	1 4	2 8
		Б	2 8	2 5	2 2	2 4	2 2	8	1 9	2 1	2 5	2 7	1 5	1 5	8	1 6	1 8	2 7	1 8	5	1 4	2 8
15.	14Ч	М	2 7	2 4	2 0	2 0	2 8	4	2 6	2 1	2 5	2 2	1 4	1 5	5	1 1	1 1	2 5	1 1	6	1 3	2 6
		Б	2 4	2 4	2 0	2 1	2 7	5	2 6	2 1	2 4	1 8	1 4	1 5	7	1 1	1 1	2 4	1 1	8	1 3	2 6
16.	14Ж	Б	1 8	1 6	1 3	1 6	1 5	1 1	1 8	1 9	1 8	2 3	2 2	1 3	8	1 6	1 2	2 9	1 0	1 3	1 5	
17.	14Ж	М	2 3	1 7	1 7	1 9	1 4	6	2 0	1 7	2 1	1 8	1 2	1 0	7	1 5	1 1	1 8	1 2	6	8	2 2
		Б	2 1	1 8	1 6	1 6	1 5	7	2 0	1 6	1 0	1 3	1 1	1 1	5	1 7	1 1	1 7	1 4	8	8	1 9
18.	14Ч	М	2 7	2 0	1 9	2 1	2 0	8	2 3	1 9	2 4	1 7	1 5	1 2	8	1 7	1 4	2 2	1 2	6	9	2 4
		Б	2 7	2 0	1 8	2 1	1 9	6	2 3	1 9	2 4	1 7	1 4	1 2	8	1 6	1 3	2 3	1 1	5	9	2 4
19.	14Ж	Б	2 9	1 4	1 6	2 0	2 4	6	2 2	2 3	2 6	2 4	2 3	1 5	7	1 7	1 4	2 3	1 7	3	3	1 5
20.	14Ч	М	2 5	2 4	1 9	2 0	1 8	6	2 2	2 1	2 1	2 1	1 8	1 2	9	1 8	1 6	2 2	1 6	7	3	2 2
21.	14Ж	М	2 1	1 8	1 9	2 3	1 8	8	1 9	2 1	2 8	2 3	2 2	2 2	8	7	1 9	1 8	2 4	1 8	1 1	1 7
		Б	1 8	1 7	1 9	2 2	1 4	1 0	1 8	2 2	2 1	2 3	2 3	1 1	8	1 8	1 6	1 9	2 4	8	1 0	1 6
22.	14Ж	М	3 0	2 8	2 5	2 8	2 5	1 0	2 8	2 6	3 0	2 7	1 3	1 5	1 0	1 9	1 9	3 0	1 5	7	1 5	2 6
		Б	3 0	2 2	1 9	2 6	2 5	9	2 9	2 5	2 8	2 3	1 2	1 5	9	1 4	1 7	3 0	1 6	6	1 5	2 6
23.	14Ж	М	2 6	2 4	2 2	2 1	2 1	5	1 8	1 8	2 5	1 8	1 4	1 1	5	1 4	1 5	2 6	1 1	9	9	3 0
		Б	2 1	1 6	1 3	1 3	1 5	8	2 1	2 2	1 9	1 6	1 6	8	8	1 5	1 7	1 5	1 6	1 0	8	1 2
24.	14Ч	М	2 8	2 7	2 2	2 5	2 6	3	3 0	1 9	2 5	2 7	8	1 5	6	9	1 0	2 8	6	3	1 5	3 0

		Б	2	2	2	2	4	2	1	2	2	8	1	6	7	1	2	6	3	1	3
			8	9	0	6	8	9	9	4	4	5	5			2	7			5	0
25.	14Ч	М	2	1	2	1	2	8	1	2	1	1	2	6	8	1	1	1	1	1	2
			5	6	4	5	4		6	7	3	6	1			4	9	8	2	1	0
		Б	2	2	2	1	2	5	2	2	1	1	1	8	8	1	1	1	1	1	2
			5	1	1	9	5	4	6	5	5	9			6	8	8	4	1	2	2
26.	15Ж	М	3	2	2	2	2	4	2	2	2	2	1	1	5	1	1	2	1	4	1
			0	7	5	8	4		9	1	8	2	5	5		7	1	8	7		3
		Б	3	2	2	2	2	4	2	2	2	2	1	1	5	1	1	2	2	4	1
			0	8	4	8	4		9	1	8	2	5	5		7	1	8	0		3
27.	15Ч	М	2	1	2	2	1	6	1	2	2	2	1	1	6	1	1	2	1	6	1
			8	8	0	4	9		9	0	8	5	5	3		5	2	4	4		5
		Б	2	1	1	2	1	4	1	2	2	2	1	1	6	1	1	2	1	6	1
			8	7	7	3	9		9	0	8	4	5	3		4	2	6	5		4
28.	15Ж	М	2	2	2	2	1	9	2	2	3	2	1	1	7	1	1	3	1	6	1
			8	8	1	9	8		6	0	0	7	7	5		8	4	0	5		5
		Б	2	2	2	2	1	9	2	2	2	2	1	1	7	1	1	2	1	3	1
			7	7	2	3	7		6	3	8	2	6	5		4	4	9	2		5
29.	15Ч	М	3	2	1	2	2	5	2	1	2	1	1	1	3	1	1	2	9	3	1
			0	7	9	6	5		4	8	5	9	4	3		3	5	9			5
		Б	2	2	2	2	2	5	2	1	1	1	1	1	5	1	1	2	1	3	1
			7	4	0	4	1		4	9	7	5	3	2		4	4	5	1		5
30.	16Ч	М	3	2	2	2	2	3	3	1	3	2	1	1	5	1	1	2	6	3	1
			0	8	4	7	7		0	9	0	4	0	5		6	4	8			3
		Б	2	2	1	2	1	5	2	1	2	1	1	1	4	1	1	2	1	3	1
			6	0	7	0	7		4	4	4	2	5	0		3	2	3	3		4
Завищені показники (кількість людей)			1	1	7	1	2	3	1	1	2	1	1	2	4	3	9	1	5	0	1
			0	3		0	0		3	3	2	7	2	6				7		0	2
Занижені показники (Кількість людей)			7	1	8	1	6	2	1	4	4	3	7	5	4	7	5	5	1	8	7
				6		5		4	9									4			0

*цифри на жовтому фоні – відповідають зниженим показникам за шкалою
цифри червоного кольору - відповідають підвищеним показникам за шкалою.

Висновки

В результаті проведеного дослідження психологічного клімату в сім'ї та його впливу на емоційний розвиток дітей можна зробити наступні висновки:

1. Актуальність проблеми: Вивчення психологічного клімату в сім'ї є важливим аспектом сучасної психологічно-педагогічної науки, оскільки сімейне середовище відіграє ключову роль у формуванні емоційного та психологічного стану дитини.

2. Методологічне обґрунтування: Для дослідження були обрані перевірені методики, такі як методика АСВ та методика ДРОП, що дозволило отримати надійні та валідні результати. Виходячи з результатів з'ясувалося, що багато хто з батьків обирають застосовувати свою авторитарність проти своїх дітей, обирають наказувати та вимагають підкорення та дотримуються емоційної дистанції. Менш всього сімей застосовують теплі та співробітницькі відносини із дітьми.

3. Особливості взаємовідносин: Виявлені специфічні особливості відносин між дітьми та батьками, які характеризуються різними емоційними реакціями та

поведінковими проявами. Ці особливості варіюються залежно від типу сімейного клімату.

Література

1. Беріс Р. Розвиток Я-концепції і виховання. Київ: Просвіта, 2016. 328 с.
2. Головльова О. В. Дитячо-батьківські стосунки як детермінанта аддиктивної поведінки у підлітковому віці. Вісник післядипломної освіти. 2014. № 11. С. 238-245.
3. Максименко Д. С. Психологічні особливості криз підлітка. Практична психологія. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 200 с.
4. Пухова Т. І. Розвиток уявлень про сімейні стосунки у дітей. Питання психології. 2016. № 2. С. 14-18.
5. Федоренко Р. П. Психологія сім'ї. Луцьк, 2015. 364 с.

ВЗАЄМОЗ'ЯЗОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ З УСПІШНІСТЮ В НАВЧАННІ Бєбіна О.М.

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(м. Одеса, Україна)

Ця стаття аналізує взаємозв'язок емоційного інтелекту з успішністю в навчанні на основі останніх досліджень. Висвітлюються результати проведеного дослідження, що показують вплив розвинених емоційних навичок на академічні досягнення учнів. Розглядаються такі аспекти емоційного інтелекту, як емпатія, управління емоціями та емоційна обізнаність, і їх вплив на успішність у навчанні. В статті наводяться висновки щодо важливості розвитку цих навичок для досягнення успіху у навчальному процесі.

Ключові слова: емоційний інтелект, навчання, успішність, емпатія, управління емоціями, емоційна обізнаність, академічні досягнення.

Актуальність дослідження. У сучасному освітньому процесі значна увага приділяється не лише інтелектуальним здібностям учнів, але й їхнім емоційним та соціальним навичкам. Поняття емоційного інтелекту (ЕІ) стає все більш актуальним в контексті освіти, оскільки дослідження показують, що високий рівень ЕІ може сприяти кращим академічним досягненням, адаптації до навчального середовища, а також успішній соціальній інтеграції [2, 3]. Емоційний інтелект охоплює такі аспекти, як здатність розпізнавати, розуміти і керувати власними емоціями, а також емпатію і розпізнавання емоцій інших людей. Ці навички важливі для ефективного спілкування, співпраці та вирішення конфліктів, що в свою чергу впливає на загальний успіх у навчанні [7]. Враховуючи цей вплив, освітні заклади можуть розробляти програми та стратегії, спрямовані на розвиток емоційних навичок учнів та студентів, щоб підтримувати їхній успіх у навчанні та в подальшому житті.

Аналіз останніх досліджень. Поняття емоційного інтелекту (ЕІ) стає все більш актуальним в контексті освіти, оскільки дослідження показують, що високий рівень ЕІ може сприяти кращим академічним досягненням, адаптації до навчального середовища, а також успішній соціальній інтеграції. Останні